

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1923. augusztus hó 4-én
II. Évfolyam * 16-ik szám.

Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre - - - - - 75 Lel

Fél évre - - - - - 40 Lel

EGYESSZÁM ÁRA 3LEI

II. évfolyam. 1923. augusztus 4-én. 16-ik szám.

AZ „ARANYKORSZAK” TARTALMA:

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

Az önérdék — csapda 241

TERMÉSZETTUDOMÁNY ÉS CSILLAGASZAT

A vér és körforgásának csodája 239
A lenkorytűk 240
Atomok, elektronok és szellem 241
Az energia önforrása 242
Másfajta erők 242
Határvonal 242
Élet a halál ellentéte 243

VALLÁS ÉS FILOZOFIA .

Világi jellem és világi szokások 243
Amilyen az apa, olyan a gyermek 243
Az élet kevélysége 244
Az akarat szerepe az átalakulásnál 244
Kisebbségek bánatának és megpróbáltatásainak 244
Engedelmesség és boldogság 245
Kihalófélben a babona 245
Kérdések és feleletek 248

MŰVÉSZET ÉS IRODALOM

Azután (vers) 245
Nézz keletre (vers) 246

FELFEDEZÉSEK

Minden családnak van telefonja 247
Drótnélküli táviró 247
Az északi Óceán egyre melegebb lesz 247
A drótnélküli telefon Amerikában 247
Háromszori fogzás 247
Egy, a napsugarak által hajtott mozdony 247
Ínség Németországban 247

VILÁGKRONIKA

Foghuzás szikratávíró útján 248
Nagy vasuti szerencsétlenség 248
Megvan az egyezség Török és Görögország között 248
Fascisták a katolikus pártszervezetek épületeit pusztítják 248
Angol—francia jegyzékváltás 248
Ujra háborog az Etna 248
Országos esperanto kongresszus Temesváron 248

Megjelenik minden második vasárnap
 Strada N. Filipescu 10. — Telefon 44

Szerkeszti . . . . . *Faluvégi Dénes*
 Lapmunkatárs . . . . . *Szabó Lajos*

Előfizetési ára: egy évre 75
 fél évre 40
 Egyes szám ára 3
 Csehszlovákiában egy évre 20 csehek

Levelezés és előfizetés a címre küldendő
 Str. N. Filipescu 10. . . . . *Cluj—Kolozsvár*

AZ ÖNÉRDEK-CSAPDA

MINDEN gondolkodó ember minden további nélkül be kell, hogy lássa, hogy új idöket élünk. Nemcsak régi szokások, hanem a régi módszerek és formák, a kormányzatot, a pénzügyet, a törvényhozást illetően, épp úgy, mint a tudományt és vallást illetően elavultak és kiháló félben vannak, hogy új eszméknek adják át a helyet, amelyek nemcsak, hogy jobban megfelelnek annak az időnek, amelyben élünk, hanem a népet is jobban ki tudják elégíteni.

Igen erős a kivánság egy jobb világrrend után és nagy az ez után való szükséglet. Azonban közismert tény, hogy előítélet és önzés minden újításnak makacsul ellentáll, hogy megakadályozza az ujnak a megszületését. Ez a rövidlátó politika legfeljebb azt éri el, hogy a megszületés egy kissé később következik be és hogy az emberi társadalom szülési fájdalmai fokozódnak.

A francia köztársaság a forradalom rettenetes fájdalmai közepette született meg és a kiváltságos osztályok azon törekvése, hogy a régi rendet fenntartsák, csak siettetten saját pusztulásukat. Az amerikai forradalom is megfelelt a nép azon törekvéseinek, hogy összetörje a régi szolgátság bilincseit és hogy megteremtse a szabadságot.

Hasonló okok idézték elő a reformációt és az 1861—1865-ig folyó amerikai polgárháborút. A reformáció a türelmetlenség és a szolgátság láncait akarta szétépíteni. A történelem lapjai bővelkednek ilyen példákban.

Ma ezeket a szabadságküzdelmeket a civilizáció tagadhatatlan előhaladásaként ünneplik és mindazok, akik valamikor azon voltak, hogy a fejlődést megakasszák és hogy az elavult módszereket és állapotokat fenntartsák, kevésbé dicsőséges helyet foglalnak el a világtörténelem lapjain. Ezek a tények nyomatékosan vésik be azt a fontos tanulságot, hogy az elnyomás és türelmetlenség politikája sohasem állhat meg, azonban képes az isteni szándékot feltartani, amiért aztán mindig dicsőtelen véget ér. Az

igazság és igazságosság a végén mégis csak győzedelmeskednek és dőre az, aki a nagy Teremtő egy törvényének az érvényesülését akarja megakadályozni.

A tapasztalat eléggé tanítja, hogy a kiváltságosok, akiknek jól megy a dolguk az uralgó állapotok mellett, újításról nem igen akarnak hallani. Bensőjükben nem kívánják a mélyreható átalakulásokat, mert attól tartanak, hogy azután esetleg elvesztik kiváltságos helyzetüket.

Ez az alapgondolat mindig döntően hat az ő állásfoglalásukra és hogyha csak alkalom kínálkozik egy újítás elleni felvonulásra, úgy szívükben mindig meg van erre a hajlandóság, sajnos, nagyon gyakran anélkül, hogy előzetesen megvizsgálják, hogy vajjon indokolt vagy ésszerű-e az ellentállás.

Az egyháztörténelem nagyon is tipikus bizonyítékokat szolgáltat erre nézve. Vajjon volt-e valamikor olyan reformátor, aki új világosságot hozott és régi megcsontosodott, elfajult szokásokat és tanokat ócsárolt, akit a hivatalos papság a legelkeseredettebben ne üldözött volna?

Ugyanigy volt ez a tudomány, művészet, a gyógyítás és politika terén. A vezetők és a szellemi vezérek, akik olyan szerencsétlenek voltak, hogy olyan időben voltak a kormányon, amikor új szellemi áramlatok bukkantak fel, kevés kivétellel mindig a legelkeseredettebb ellenségei voltak a feltörő nagyobb világosságnak.

A külső körülmények, az ellentmondás, melyet minden, ami új, előidéz, oly döntően hatnak rájuk, hogy az őket elvakító elfogultság képtelenné teszi őket arra, hogy az új világosságot előítélettől menten vizsgálják. Az új világosságnak a képviselőiről azt tartják, hogy vakmerők, beképzettek, felfuvalkodottak, olyan emberek, akik most egyszerűen jobbat akarnak feltalálni. Ha még aztán ezek a reform-apostolok még oly szerencsétlenek voltak, hogy nem a régi hivatásból okos osztályhoz tartoztak, pláne, ha vi-

lágiak is voltak, akkor magától értetődő dolog volt, hogy ezt a tanítást el kellett vetni, mert „mi jó jöhet Nazareth-ből?”

Mily ezerszeresen igazolódott be ez a szó: „Vajjon a főemberek és a farizeusok közül hitt-e benne valaki? Nem, csak az átkozott nép, mely nem ismeri a törvényt! — János 7:48, 49.

És mégis — mily gyakran volt az átkozott népek finomabb ösztöne és gyorsabban fogta fel az új, fényesebb világosságot, mint okos, régi törvények és tanok által lebilincselte elvakult vezetői!

Ez a dőre ellentét, amint azt a történelem folyton bizonyítja, hiábavaló, de annál károsabb. Mert az elmúlt időkben éppen ezek szaporították meg végtelenül a szegény emberek szenvedéseit. Hogyha a nép vezetői az idő követelményeit mindig gyorsan megértették és előmozdították volna, úgy rengeteg szenvedéstől, sok vérontástól és a világtörténelem legszomorubb tapasztalataitól menekült volna meg az emberiség.

Azonban az emberiség és különösen a vezetőik és mindenek előtt napjaink papsága, mintha nem ismerné a történelmet, vagy mintha elfelejtette volna ennek tanításait. Ebben a tekintetben még világosabbak akarunk lenni.

A század vége óta, majdnem szüntelenül az egész világon követelni kezdték a még szabadabb és jobb kormányformákat és törvényeket. A nép egyre hangosabban adott kifejezést erre vonatkozó kívánságainak.

Ezek a követelések mindig jogosultak voltak és az igazi haladás szelleméről tettek tanúságot. A kiváltságos osztályoknak természetesen — császároknak, cároknak és királyoknak és mindazoknak, akik a dolgok ezen rendjéből hasznot húztak, ezek az áramlatok semmi jót nem jelentettek. Csak lassan és akaratlanul adták fel ezek az autokrata, plutokrata és arisztokrata hatalmasságok állásaikat és csak a körülmények kényszere alatt egyeztek bele a demokrata újításokba, míg aztán vége-hossza nélküli küzdelem után ma már csak, mint uralkodási dísz állanak fenn; letűnt hatalmuk utolsó maradványait még hatalmukban tartják, sőt remélik, hogy hatalmukat részben vissza is szerezhetik, hogy ilyen úton is megakadályozhatnak a demokrácia kiépítéséhez vezető minden lépést.

A kormányok egymással szövetkeztek és egy gyermeket hoztak napvilágra, mely a „népszövetség” szép nevét kapta. Most erre alapítják reményeiket, gondolván erre a mondásra: „Egységben az erő!” Ugy látszott, hogy a terv kitűnő volt, hogy a világ mostani hatalmasainak megmaradt autokrata uralmát az ingadozó trónokkal egyetemben még egy kis ideig fenntarthatassák, míg előbb-

utóbb újabb vajudások új világrendet fognak szülni.

Az újszülött csecsemő a föld összes népeinek, nemzeteinek és osztályainak a csodálatát nyerte meg. Nagyot reméltek tőle; azt hitték, hogy majd egykor az a Megváltó lesz ez, aki boldogabb lét felé vezet el az emberiséget. Világtestvériség — világbéke, népszövetség — a szabadságért, igazságosságért, a testvériségért! Hát nem ideális alkotás ez? Nem csodagyermek ez?

O persze, hogy az! Az ember azt hinné, hogy ebben a gyermekben valóban megvannak a fejlődés előfeltételei. Neve magában foglalja az összes lehetőségeket, azonban sajnos, szüleitől régi, rosszindulatu betegséget örökölt, amelyet általában „önzésnek” neveznek. Ezért betegeskedik az első naptól kezdve és úgy huzza létét, mint egy skrofulózus gyermek, úgy, hogy hónapról-hónapra egyre fogynak azok reményei, akik ettől várták az emberiség üdvét.

Már ma is látszik, hogy maguk ennek a szövetségnek a megereméltői is csalódva ismerik fel, hogy várakozásaikat nem teljesítette és hogy a széles néptömegeket sem tudja megnyugtatni és megvigasztalni. Ezek részben türelmetlenek lettek és követelik az egyre súlyosabb terhek gyökeres és gyors eltávolítását.

Az elégedetlenség szemmel láthatóan nő. Gondolkodó emberek már régen felismerték, hogy ezek a nagyon is jogos kívánságok hosszú időn át meg nem tagadhatók, hogy ez által a végleges válság meg nem oldható, legfeljebb csak elhalasztható. Az igazi demokrácia — a nép által való kormányzás — az emberiség évezredes álma.

Ádám király volt a paradicsomban. Uralkodnia kellett volna az ég madarain, a mez vadain; egy szóval királyá lett volna, nem embertársainak, hanem a neki alárendelt alacsonyabbrendű teremtménynek. Minder ember király, egymás között mindnyájan testvérek: ez a maga legideálisabb formájában megnyilatkozó demokrácia. És a Biblia mindenütt azt mutatja, hogy ez az ideális demokrácia volt a mindentudó teremtmény szándékának a végcélja és az Írás semmit sem tud az istenkegyelméből való uralkodásról, amelyet egy önző papi hierarchia csempészett ennek a helyére.

A szabadság, béke és boldogság ezen rég óhajtott napjának a hajnalpirja már felbukkant. A szolgaságban sinylődők milliói meghón szívják magukba ezt az úde reggeli szélőt. Felébrednek évszázados álmukból s hámulva dörzsölik szemeiket. Tudatára ébrednek emberi jogaiknak és megkérdik maguktól: miért jusson éppen nekik oly csekély rész az élet javaiból? Elégedetlenkedni kezdenek s végül fenyegető hadsereggé lesznek.

olyanokból, akik jogot, szabadságot és megfelelő részt kérnek az életből.

Lloyd George a welszi liberális nemzeti tanács egy ülésén az állapotokat így festette le: „A világ a leghatalmasabb csapás alatt, aminőt soha nem kapott, összeomló félben van. A kereskedelmi gépezet nem működik többé. Mindent ismét ki kell javítani. Új nemzetek keletkeztek, mint a feltámadás hajnalán, elvakítja őket a világosság és olyanok, mint azok az emberek, akik megrészegednek a szabadságtól.”

Igen, a hajnal közel van. A világ semmiféle hatalma nem fog többé ennek a szabad-

állítására sokkal olcsóbb volt, mint maga a gázolin.

Úgyanigy történt, mikor arról volt szó az Egyesült Államokban, hogy a vasutakat villamos erőre rendezik be, ami minden józan-eszű ember szerint nagy haladást jelentene a közlekedésben. Azonban a kedélyes amerikaiak tovább bosszankodhatnak a füstön és dörzsölhetik szemükből a kormot, csak azért, mert a villamos mozdony bevezetése által a részvényesek valamivel kisebb osztalékot kaptak volna.

Még orvosi téren is tapasztalható az elnyomás e rövidlátó politikája. A természetes

MEDDIG SZABAD MÉG
NEKÜNK GONDOLKOZNI?

ság és emberi jogokra törekvő áramlatnak gátat vetni. A végén, mint egy kiáradó folyamat, az egész kiaszott földet meg fogja áztatni és aki utjában áll, azt az ár ereje elsodorja és elpusztítja.

Hasonlóképpen láthatók egy rövidlátó politikának a következményei a felfedezések terén. Így például igen sok találmányt, melyek nagy áldásokat hoztak volna a világra, gyorsan megvásároltak, hogy aztán átadják a feledésnek, hogy egyes társaságok nyereségei az új találmány kiválósága folytán ne csökkenjenek.

Még nem oly régen történt, hogy Amerikában egy **gázolin** pótló szert dicsértek, amely mindenütt ismeretessé lett. Hirtelen azonban többé egy szót sem hallottak felőle és az emberek azt kérdezték, hogy nem-e azért tűnt el a recept, hogy a Standard Oil petroleum-társaság nyereségeinek ne ártson, mert ennek a gázolin pótléknak az elő-

gyógymódegyesületek fejlődési története elég anyagot nyújt erre nézve. Ezen új természetes gyógymódok alkalmazása sok betegség-nél és bajnál tagadhatatlanul az orvosi körök által is elismert sikereket eredményezett. Ennek dacára alkalmazása egyes országokban törvényesen tiltva van. De mint minden más téren, úgy itt is ez az eset. A szakemberek ellenkezése nem tudta a széles néptömegeket megakadályozni, hogy a természetes gyógymód vívmányait el ne sajátíthassák. Pedig hogyha az orvosi világ hamar magáévá tette volna a természetes gyógymód megbecsülhetetlen előnyeit, úgy az emberiség nagy jóltevőjévé lett volna, ahelyett, hogy abba gyanuba jutott volna, hogy hivatásbeli érdekből küzd ezen új gyógymód ellen.

És vajjon nem-e látjuk nap-nap után ugyanezt minden téren? Minden nagyiparos tudja, hogy a legjobb eszmék a legcél-

szzerűbb ujitások, a legelőnyösebb egyszerűsítések rendszerint egyáltalán nem a szakörökből indulnak ki. Ezeket régi szabályok és szempontok gyakran tulságosan megkötik. A hivatásos iskolákban oltották beléjük ezeket a szempontokat. „Igy kell azt csinálni” — verték beléjük — „mert másképpen ez nem megy!” Ha aztán egy ilyen hivatásos ember egyszer elkészült, akkor aztán szakember és jaj a nemszakembernek, aki mer valamire rámutatni vagy tanácsot adni. — „Suszter, maradj a kaptafánál!” — És mégis a történelem azt mutatja, hogy sok „suszter” más téren, nem éppen a kaptafáján alkotott kiválót.

Hogy lehetséges ez?

Nagyon egyszerűen. Egy nemszakember sokkal tárgyilagosabban figyelheti meg az eléje kerülő dolgot. Látja az előnyöket és hátrányokat és utóbbiak kiküszöbölésére törekszik, míg a szakember rendszerint elmulaszt minden ilyen kísérletet, mert a beléje rágott szabály szerint a dolog másképpen el nem végezhető.

Igy mindenütt látjuk ugyanazokat a jelenségeket. Hiuság, önzés, sajnos, nagyon gyakran a legnagyobb ellenségeivé lettek a legeszményibb ujitásoknak és ez a tény minden gondolkozó embert óvatossá kellene, hogy tegyen, hogy egy új világnak naponta mutatkozó jelei ellen tulkorán ne küzdjön, hanem inkább törekedjen maga is arra, hogy a fejlődő világossággal lépést tartson.

A legújabb időben vallási téren is a türelmetlenség és elfogultság szelleme érvényesül. Kétségtelen tény, hogy az orthodoxoknak már csak egy elenyészően csekély százaléka hisz a régi, középkorból származó vallási tételekben. A legtöbb pap ezt nagyon jól tudja és nem adják át magukat az önámításnak. Ha azonban valaki arra vetemedik, hogy ezen egyházi dogmák ellentmondásait felderítse és olyan tévedésekre és hibákra mutasson rá, melyek a Biblia tanításainak ellentmondanak, akkor nemsokára tapasztalja, hogy nyomban a papság gyűlöletes támadásai mérgezett nyilainak céltáblájává lesz. Itt a helyzet még rosszabb, mert az emberek kétségtelenül látják és felismerik a régi dogmaépületek tarthatalanságát, azonban minden áron védelmezik őket, hogy az egyház a világ szemében pörére ne vetköztessék. Jó hírét minden áron meg kell és muszáj menteni. Erre vonatkozó vak buzgósága az új nap egyre fokozódó világosságával szemben odáig megy, hogy a másképpen gondolkozóknak a vallásszabadságot, melyet a maga részére a szó legtágabb értelmében igényel, mástól egyszerűen elvitatja és nagy örömeikre szolgál, hogyha egy törvénnyel a szabad szót és a vallásszabadságot béklyóba vernék úgy, mint a kö-

zépkorban tették. Olyan állapotok, mint az elmúlt sötét évszázadokban voltak, mikor minden szabad szó tiltva volt és minden gondolkodó embernek, képletesen szólva kormányrendeletekkel csukták be a száját (l. a tuloldali képet) igen tetszenek ezeknek a hazafiaknak és csak azt sajnálják, hogy ma nincsen többé hatalmukban, hogy a ma idő szabadságvivmányait eltöröljék, olyan vivmányokat, melyet atyáink vérükkel és nagy szenvedéseikkel drágán fizettek meg. Mindez pedig azért van így, hogy attól a keletlenlenségtől megszabaduljon, hogy látni kelljen az egyre fokozódó világosságot. Miért küzdenek tehát oly makacsul az eljövendő nap egyre ragyogóbb világossága ellen? Talán attól félnek, hogy saját tanaik épülete a bibliai tanok előtt meg nem állhatnak. Vagy pedig azért van ez, mert „a sötétség gyűlöli a világosságot? Miért hát ez irtózás. Hiszen hogyha birtokában vannak az igazságnak, a teljes világosságnak, akkor semmitől sem kell félniök, mert az igazságnak kell és fog is mindig győzedelmeskednie. Hogyha pedig nincsen igazuk, akkor éppen őket mindenki mást megelőzve az egész földkerekségen első sorban az a kívánság kell, hogy eltöltse, hogy az igazat és csakis az igazat hirdessék és ezért félelem nélkül kelljen üdvözölniök az őszinte kritikát és az egyre fényesebben ragyogó világosságot komolyan és alaposan kellene megvizsgálniök.

Mennyire szükséges volna, hogy éppen minden felekezetek papsága a többi osztályoknak követendő példával járna elől abban, hogy a mult tapasztalatait felhasználva az egyre fényesebben ragyogó világossághoz alkalmazkodna annak a felismerése mellett, hogy a feltörő világosságot többé fel nem tartóztathatják, mert ez szüntelenül növekedik, míg végül mindenki észreveszi. (Példab. 4:18; 2 Péter 1:19) A nép azután rövidesen tisztába fog jönni a helyzettel és papság állásfoglalását tarthatalannak fogja ítélni, hogyha a papság nem tud elég gyorsan az új világossághoz alkalmazkodni. Gondoljanak azok nevére, akik az elmúlt időben a legborzasztóbb üldözéseket szenvedték, csak azért, mert új világosságot, tudást hoztak. Most dicsőséges helyet foglalnak el a történelemben és mint hősök hazafiakat, mint az emberiség jóltevőit ünneplik őket.

Szerencsésnek mondható az az ember, aki észreveszi a haladást és aki felismeri, hogy a régieknek egyre jobban kell eltűnnie, hogy az újnak engedje át a helyét és szerencsés az, aki arra törekszik, hogy az új időhöz annak követelményeihez alkalmazkodjon. Ilyen vezetőkre van szüksége a mai emberiségnek, emberekre, akiket a mult hagyományai és bilinesei nem kötöttek meg. Új

berekre van szüksége, akik nyílt szemmel és szívvel nézik az idő követelményeit és akik szabad szelleműek, hogy előítéletől mentesen tudják a feltörő világosságot meglátni és értékesíteni. Nem hiába mondotta a nazarethi nagy próféta, hogy nem lehet új bort a régi tömlőkbe tölteni és nem lehet új foltot régi ruhára varrni. Mindennek meg kell ujulnia!

És „mondá az, aki a királyi széken ül vala: imé, mindent újjá teszek.“ — Jelenések 21:5.

Szerencsés az a nép és nemzet, amely a mult tapasztalatait felhasználva, haladó szellemű emberekből álló bizottságokat rendel ki ujitások megvizsgálására a kormányforma, törvény, tudomány, vallás, felfedezések és főképpen mindannak tekintetében, melynek célja a haladás, az ujitás és ami az általános jólétre és a nép áldására vezet. Mly áldás háramlik egy olyan népre, melynek kormányzerverei oly belátóan cselekednek! A gazdagságnak és a legmagasabb tel-

jesítőképessegre való ösztönzésnek a forrásává válhatna ez! Ez volna aztán az igazi haladás!

Ilymódon szerzett nemzet bizonyára hamarosan megelőzné a többi. Sajnos, azonban ezideig a kiváltságos rendek és osztályok a legtöbb országban nem mutatnak hajlandóságot, hogy az új renchez alkalmazkodjanak, minden jel inkább arra mutat, hogy egy elszánt, elkeseredett ellentállásra fegyverkeznek és arra koncentrálják az összes erőket.

És hogyha, amint elvárható, ez úgy fog történni, akkor ezen nagy és utolsó küzdelemben is ismét be fog igazolódni, hogy az „önérdek“ igen veszélyes csapda.

Az ujonnan elközelgő idő, az aranykorszak, az emberiség sok szenvedése nélkül volna bevezethető, hogyha egy osztály, amely anyagi előnyököt merit a régi világrrendből, nem lázadna ellene és nem idézne fel ily rettenetes harcot.

B. H. B.

A VÉR ÉS KÖRFORGÁSÁNAK CSODÁJA

A VÉRBEN van az élet — olvassuk már a Könyvek Könyvéből. A vér a folyékonyá tett szervezet, mert ebből a piros és a test minden részébe áramló vérből származik az anyag a szövetkicsерélődéshez, amit tápnedvnek nevezünk. Ez a vérkeringés útján hajszáledények falain keresztül jut a test szövetébe, mely teljesen átítatja azt és állandóan megújítja a szövetkicsерélődés által elhasznált sejteket.

Ezt a rendkívüli csodálatos életjelentőségű elemet most közelebről fogjuk megvizsgálni.

Ha egy vékony tojásfehérjeoldattal higitott vércseppet egy 300-as nagyító mikroszkop alá helyezzünk, egy csodálatos, eleven mozgást, ide-oda szaladást látunk benne kerek sárgás-vörös tányérokából, melyek között egyes nagyobb, szintelen testecskék vehetők észre. Ezek a piros vérttestecskék az elytroziták és a nagyobbak a fehér vérttestecskék a leukocyták, továbbá a felmentünő 3—20-szor kisebb vérttestecskék láthatók. Tettelevenen és sűrűve uszkálnak mindnyájan a saját elemükben, a vérplazmákban, mint valami hal a vízben. S bárha könnyelműnek és vidámnak is látszik sürgés-forgásuk, a mikroszkopon két, mindazáltal az összerendezet jölétét szolgáló komoly feladatot és kötelességet teljesítenek, minélfogva nincs táncra és mulatságra idejük.

Miután a mikroszkopon át a vidám sürgés-forgást megnéztük a véresebben, elsősorban közülök a legzámottevőbbek érdekelnek, a piros vérttestecskék vagy az elytroziták.

A körforgást végző vérből az összes vérttestecskék egyenként usznak és egymás mellett könnyedén elsimáskodnak a legfinomabb hajszáledényekben, azonban a vér körfutásának dugulásánál pénzallórszerűleg a sima oldalukkal sorakoznak egymás mellé. Ezek a rendkívül halvány és átlátszó anyagállományból az

u. n. „stromából“ból és az azt átítató piros vérszín-anyagból állanak. Alakjuk feltünő. Tányérformájú lapokat képeznek és az embernél $\frac{1}{7}$ -ed és $\frac{1}{3}$ -ad ezrednyi miliméternyiek. Szélükön valamennyire kivasztagodnak, úgy, hogy végtelen kicsi tányérocskák képeznek. Az elytroziták száma a férfiaknál körülbelül 5,000,000, a nőknél 4 millióra rug egy köbmiliméter vérből.

A tudomány mai álláspontjából elfogadja, hogy a piros vérttestecskék élő, sejtyszerű elemekből vannak és nem mint ahogy azt valaha feltételezték a vérből ide s tova hajtott kémiai hatású anyaglapokból.

A mi piros vérttestecskéknek nem engedélyezett hosszú lét. Három-négy hét alatt befejezik rendkívül tevékeny életüket a májban, vagy a lépben. Utódjaik a fehér vérttestekből származnak és képződnek úgy, hogy állandó (csere) átalakulás történik.

Szerkezetükben bár egyszerűnek is látszanak, mindazáltal komplikált vegyi tevékenységet végeznek és nem tekintve kicsinségüket, a vastartalmu légennyel összekötött hemoglobint vagy vérszínező anyagot tartalmaznak: a vizet, a légenyt, a szénenyt, a zsirokat, a szappananyagot stb.

A piros vérttestek hemoglobinja fontos jelentőségű, mint a légző gázak, mint az egész szervezet légző gázainak kieserélését végző médiuma. A tüdőkben a belélegzett levegőből származó légeny vegyi összeköttetésbe jön a piros vérttestek hemoglobinjával és a körforgást végző vért ezt az életelmet elviszi a test összes szerveihez és szöveteihez. Ezek a csoda-sejtek különösen a légzést szolgálják. Légenyt vesznek föl, azt átmenetileg lekötik és azután ismét kibocsátják.

Egy felnőtt emberben az elytroziták számát körülbelül 25 billióra (1 billió = milliószor millió) becsülik. Ez a tömeg nagy területénél fogva körülbelül egy

2,000-szeres test nevezetesen 3,500 méter területet takarna el. Ez tisztán ábrázolja a piros vértestecskék főfeladatát — a légzési tevékenységüket.

A piros vértestek hemoglobinja vegyileg annyira rokon a veszélyes szénoxidgázzal, hogyha ezen mérreganyag lesz belélegzelve, ez a nélkülözhetetlen légenyt kitolja a vérszínező anyaggal való kapcsolatból és a vértestecskéket további légeny befogadására képtelenné teszi, ami nehéz megbetegedésekhez és nem ritkán halálhoz vezet.

A leukozyták

vagy fehér vértestecskéknek a Teremtő részéről a szervezet egészségét szolgáló nagyon fontos feladat jelöltetett ki. Ezek puha, hüvelytelen, erősen fénytörő, golyóalakú, élő sejtjei a protoplazmának, kimondottan önmozgással rendelkeznek. Hála változó-kony tulajdonságuknak, majd kerek, majd ováliszerű buzogány alakban jelennek meg és ugyanily gyakran csillagszerűen. Különböző alakokba változó képességük teszi részükről lehetővé, hogy könnyen átvonuljanak egyes szövetek pórusain és ez fontos jelentőségű az ők vándorutjukban. Sokideig a vér parazitáinak tekintették ezeket. A természetben szabadon élő puhányfélékhez hasonlóan kinyújtják az ők látzólagos lábacskaikat s ily módon kicserélni képesek helyzetüket, miáltal phagocitákká, u. n. rágó s vándorsejteké lesznek, melyek porszemecskéket, szénrészecskéket, idegenfajta piros vértestecskéket, a szövetek és sejtek romjait, valamint mindenféle baktériát magukba vesznek és a puhányfélék szokása szerint sok ilyen idegen testet emésztenek föl.

Mivel bizonyos ingerlő anyagok iránt, melyek baktériák vagy a felosztást előidéző elhalt sejtekből stb. állanak elő, igen érzékenyek, ennél fogva a leukozyták a veszélyeztetett helyre sietnek. Látszólagos lábacskaikat abba az irányba nyújtják ki, amelyben az ingerlő anyag legnagyobb részt előfordul. Például egy vércsomópont közelében baktériák által megszállás történik, a mikroszkópon meg lehet figyelni, hogy a bátor leukozyták egy rövid haditanács után vándorolni kezdenek a megtámadott pont felé. Minden további nélkül a belsejtekben a véredények finom belalkatának sejtanyagain keresztül szorítják magukat és az ellenséget hatalmukba ejtik. A leukozytáknak egész sora létezik; először: a lymphociták, melyek nem nagyobbak a piros vértestecskéknél; 2) neutrophilopolymorph magvuak, melyek magformájú sokszersége által tűnnek ki; 3) nagy, magányos leukozyták, nagy kerek, kissé lankadt magvuak és a piros vértestecskéknél 2—3-szor nagyobbak; 4) az idophile vagy eosinophile leukozyták; 5) basophile leukozyták vagy (hízó) árboc-sejtek lankadt magvval.

Ezek a különböző fajta leukozyták a vérben jellegzetes mennyiségben fordulnak elő, de semmiesetre sem képezik meghatározott számát a leukozyták alakulatának. Egyáltalán nem. Mivel az összesített jólétét szolgáló óriási feladatot végzik, szemtelen betolakodók, veszélyes utonállók, a társadalom stb. parazitáinak lefűléését végzik, mintegy modern felszerelésű nagy üzembn, megosztják munkájukat, vagyis mindenik a maga külön feladatát végzi. Munkameg-

osztás, speciálizálás a titka az ők hihetetlen munkateljesítő képességüknek. Egy berendezés, melyet a emberi társadalom csupán egy emberöltővel ezé kitünően és előnyösen elismert, kebelezetett be az rendszerükbe.

A bashophile leukozyták vagy árboc-sejtek ott rakoznak fel, ahol egy idegenfajta szérum követke-tében történt fertőzés. A neutrophilepolimorph mag-leukozyták könyörtelen módon hatalmukba ejtik genyedések és akut fertőző betegségek okozói: kanyaró, skarlát, kecskehimlő, kolera, tifusz, vérhifitiritisz stb. Ellenben az azydophile vagy eosinophile leukozyták állati származású paraziták az asztma stb. alkalmával mozgósíttatnak.

Az u. n. vértányérocskák, thrombozyták, a vértetek 3-ik formáját képviselik. Számuk felülmúlja leukozytákat és az eritrozyták után csatlakozik. Ez teljesen fel nem tűnő képződmények 3 vagy 20-sz kisebbek a leukozytáknál és nagyon érzékenyek, nagyon könnyen bomlanak fel. De ez a tulajdonság az ők részükre rendelt feladat céljából nagyon fontos jelentőségű, mert felbomlásuk idézi elő a szallagocskák képződését, melyek a maguk részéről, mivel a folyást idéznek elő, megsebesülések alkalmával, az automatikus vérelszigetelő állanak készenlétben a vérelelemre. A vérszallagocskák a seb széleit körülfűjék és a sajátosságukat képező retrakciós, vagy összehúzó erejüknel fogva, azt összehúzzák. Ahol a vér ezzel a tulajdonsággal beteg lévén, nincs felszerelés már a legcsekélyebb sebesülés is elvérzés által láthat, vagy vérvesztéséget idézhet elő, ami általában orvos szemei előtt nem ritkán megrázkodtató tragédiában játszik le a vérszallagocskák összehúzó képességének híján. A vér elfolyása, mint azt a fiziológusok is minden további nélkül elismerik, még a homályba van burkolva és dacára az eddigelé gyakran megejtett vizsgálatoknak, mindmáig effelől kevés ismeretünk van.

Láthatjuk tehát, hogy ezen jelentéktelen vértányérocskáknak is feladat rendeltetett. Bárhová tekintsen is az ember fűrkésző szeme, nemcsupán a természetben, de magában az emberi testben is ezt a természetben csodákból álló csodaépitményt, emberfeletti, gondolhatatlan magas bölcsességet látja, mely nyilvánvalóan az egész szervezetben, valamint az állati kormányzó élettörvényekben. Jól mondta egy természettudós: „A természet törvényei, az Isten gondolatjai!” Mily gazdag gondolatanyagot szolgáltat az ember részére! Mindenütt a magasztos természet törvények áramlását látjuk, melyek az anyag legkisebb épületköveit, az atomokat, elektronokat és a jónak kormányozzák.

* * *

Forró, drága élelmiszerekkel megrakott folyadék hasonlóan folyik a piros csodaelem esatornáiban a természetünkön át. Pályája mentén mindenütt éhes sejtek és szövetektől igénybevételre, mint azoknak valódi táplálója és fenntartója.

Még Krisztus után 1668-ban állította fel H. Harvaz az ő híres irásában „*Exercitatio anatomica de circulatione sanguinis in animalibus*”, a vér korforgását vizsgáló tant. És pedig oly tisztán, mely ama korai

ben csodálatraméltó. Másfél évezreden át azt hitték, hogy a vér az ereken át, vakerekben végződik, ahonnan aztán ugyanazon az uton visszafolyik. Körülbelül a 16-ik évszázad közepe táján fedezte fel Serveto és Colombo a vér kicsiny körpályáját, vagy a kicsiny vérpályát. Ezen kicsiny vérpálya a mély lélegzetvételnél egészséges, friss levegőben nagy jelentőséget kölcsönöz az ember jólétére vonatkozólag. A szénsavval telített sötét vér a szív jobbfeléből vagy a szív első kamrájából a tüdőér által a tüdő csomópontjaiba folyik. Ott kiürül a méreganyagtól — szénsavtól. A piros vértetek légennyel telítettek meg, mely a vérnek szép, világos színt kölcsönöz. Így megtisztulva folyik a nagy ütőéren keresztül, új életerővel megakadva a szív balkamrájához vissza.

1571-ben Ceszalínó kísérletezések által a nagy vérpályát is megállapította, de miután a mikroszkop rendelkezésre állott, 1661-ben Malpichi felfedezte, hogy a hajszáledények vagy a kötőpontok képezik az összeköttetést az üterek és vizerek között. Ez valóban egy jelentőségelteljes kulcs a vér körforgásának megértéséhez.

A szív balfeléből ered a világos, piros folyékony anyag a test nagy ütérébe, az aortába, melyből törzsekre oszlik és elágazik egészen a hajszáledényekig, melyekből a vizereken keresztül, mint sötétté lett vér folyik vissza a szív jobbfelébe. Mint említettük is, a kicsi vérpálya a sötét szénsavval merakodott vér átalakítását szolgálja tisztává és világossá a belélegzett és a piros vértestecekséktől felszedett légeny által, ellenben a nagy vérpálya rendeltetésére a táplálás és kiválasztás osztatott. Mint lényegben gazdag vér ömlik a szívből és a test központjaiban sötét szén-

savtartalmúvá alakul. Itt tehát a tüdők központjaihoz hasonlóan éppen az ellenkező dolog történik. A tüdők a maguk táplálására — mint a többi szervek is — a saját erejük által kapják a vért az aortából.

A szív — ez az elbámitóan egyszerű, de mindazáltal rejtélyes szivattyúszerkezet — gondoskodik a vér szüntelen körforgásáról. Ez a kicsiny csoda testünkben éjjel-nappal ritmikus ütemekben szivattyúzza ide s tova az életnedvet — akarjuk-e vagy nem, éber és alvó állapotunkban is vajjon kérdez is bár egyszer! Naponta 100,000-szer összehúzódik, pihenő időt nem ismerve, míg meg nem szakad a halálban! Mily elragadó képe ez az önzetlen szeretetnek — a szeretetnek, mely szünet nélkül visel gondot és örködik mindaddig, míg megálljt parancsol neki a rémes halál! Jól mondja Salamon: „Én elaluvék, de a szívem örködött!” (Enekek Éneke 5:2) Egy arab közmondás mondja pedig: „Fegyverrel térdre kényszerítheted az embert, de a szívet csak a szív hajthatja meg!” És mily igaz ez! A szeretet a legnagyobb hatalom a világon.

A szív, ez a mestermű, az ő ventilátor- és billentyűrendszerével egy egészséges szervezetben oly pontosan működik, hogy alig lehetne megmondani, hogy melyik a csodálnivalóbb: a tiszta, piros tartalma vér-e, vagy ez az öklömnyi nagyságu kicsinyke szerv. Ezen bámulatos apparátus főbbleges tevékenységeit billentyűjénekével együtt egy következő cikkben fogjuk ecsetelni.

De soha el ne feledjük, hogy a böles Teremtő felhárta az emberi szívet úgy, hogy az őt mindenekfelett szeresse, hogy kibocsássa feléje és minden elérhető emberhez a szeretet áramát. Sch. E.

ATOMOK, ELEKTRONOK ÉS SZELLEM

SENKI sem tud világos magyarázatot adni arról, hogy tulajdonképpen mi is a villamosság. Maga a tudomány sem tudja kellően megmagyarázni és holt pontra jutott annak megállapítását illetően, hogy az elektronok, mint a villamosság alkotórészei, mik volnának. Mindamellert az anyaggal és szellemmel kapcsolatban rövid vonásokban egy néhány érdekes gondolatot közlünk és pedig a szokottnál magasabb álláspontból indulva ki.

Az anyag mulekulákból (apró anyagrészeceksékből) ez viszont atomokból, az anyag legkisebb, a szem által még a legjobb fizikai segédeszközzel sem megkülönböztethető alkotó elemekből áll. Az atomok némiképpen elektron rendszereknek tekinthetők, melyekben negatív villamostöltések — az elektronok — rendkívüli gyorsasággal egy pozitív mag körül forognak és pedig a bolygóknak a Nap körül végzett rotációs módja szerint. A különböző alapelemek atomjai egymástól az elektronok mennyisége és berendezése szerint eltérők. A hidrogén-atom tömege nagyságában 2000-szer mul felül egy elektront. Figyelemreméltó, hogy az atomrendszer a fokozottabb atomsúlyokban komplikáltabb lesz olyannyira, hogy (az atom súly szerint osztályozott) korszakos rendszere az elemeknek, mint belső törvényszerűség nem

valamily véletlen művelet folyományának bizonyul.

Ha egy kémiai vegyület galvánáram oldatban felbontódik, ekkor a pozitív jonok (atom $\div$ villamos töltések) negatív elektronokká változnak el villamos töltéstük felszabadítása céljából, mialatt a Z. B. atom, mint fém, szabadon kiválik. Hasonlóképp a negatív jonok, melyek a pozitív elektronokhoz szegődnek. A jonok az anyag legkisebb elképzelhető részei.

Tömecek (molekulák) atomok, elektronok és ezeknek különös erői között csak nagyon észrevétlen lassu átmenet van, melyeknek sokkal finomabbak a küszöbei, semhogy észrevehetően megállapíthatók volnának. Amily mértékben a megmérhető (számottevő) anyag elfogy és eltűnik, oly mértékben láthatatlan erők lépnek helyükben akcióba. S mivel ezek a mód és a belső erő tekintetben variálódnak az anyaggal, folyományai szoros összefüggésben kell álljanak egymással. A rádium különösen tipikus felbomlásában ez tisztán megfigyelhető. Jogosan állítható, hogy ezen erők hatásmódjukban, ha egymástól különböznek is, végeredményben mégis egy közös ősforrásból kell, hogy származzanak. Az erő, a mozgás általános oka, a maga lényegében az energiával azonos. Villamos energiaátvitel által kémiai, mechanikai vagy kalarikusba stb. és ezen energia fajoknak magok közti

átalakulásai által bebizonyított, hogy mindnyájan rokonok. Tehát az erő eredete egy központi medencében keresendő. De hol található fel ez? Arra a kérdésre, hogy mindez honnan van, amit természetnek és energiának neveznek — a tudomány nem válaszol kielégítő mértékben.

A „természet“ és „energia“ fogalmak cserélődnek, mert a természet feloldódik az ő törvényeinek változatos hatásaiban. Mivel a természeti törvények alapja valamely alakban és módon a mozgás és a mozgás állandóan energia által idéztetik elő, ez esetben a mozgásnak állandóan az energia az alapja s ez bizonyos értelemben ismét nem egyéb, mint a természet.

Az energiának egy másfajta megnyilatkozása az élet, ami karakterisztikus jelenségeket eredményez.

Az energia ősforrása

A minden energiák forrása vagy medencéje, melyből kiindul minden élet és mozgás — beleértve az anyag, az élet, a természet változatos kísérő tüneteit is — egy egységes forrásban kell, hogy meglegyen. Ez a forrás a kimeríthetetlen kutfeje az életnek, az erőnek, az energiának, melyre a Biblia utal. Ez a központi forrás nevezetük „Istennek.“ Amennyire csak visszaemlékezhetünk, ez a szó: „Isten“, szorosan összefüggött mindig a „hatalom (erő)“ és az „élet“ fogalommal. A Biblia azt mondja, hogy az Isten egy szellemi lény, halandó szem előtt láthatatlan és nincsen sem kezdete, sem vége. S egyuttal nyomatékosan hangsúlyozza, hogy minden teremtettnél dolognak van kezdete s ezt a tapasztalat is bizonyítja. A „természet“ kifejezés a látható világ csodáira és szépségeire vonatkozik, levegőre, növényekre, állatokra, égitestekre stb. De őszkedettől elkezdve, lényeges különbség állott fenn a teremtés és a Teremtő között.

Az ember megfigyelés, tapasztalat által sokkal inkább képes kinyomozni a jelenségeket, mintsem a tiszta tudomány és kontemplációja által a sokoldalúan titokba burkolt jelenségek világának. Valamely vegyületek összetételének felderítése által és annak lényeges ismertetőjele által többé-kevésbé pontos feltételekhez és tisztább eredményekhez jutunk. Ha megállapítottuk, hogy az anyag (molekulája) tömege atomokból és jonokból tevődik össze, így első-sorban a jonikus erők érdekelnek. Az előzőkből felismertük, hogy ez feltétlenül az összes energiák központi medencéjéből ered, mely az Istenben, a természet fenntartójában és teremtőjében van. Az Isten a legmagasabbrendű szellemi lény, akinek tulajdon halhatatlansága, az az végnélküli élete van.

Az anyag és annak ereje a megfigyelhető jelenségei egy ily magasztos lény egzisztenciájának. Az Isten az egyetlen nem teremtett lény, aki számtalan szellemi lényeket és szellemi erőket teremtett. Az Isten a természet birodalmában is teremtett szellemi erőket, mely szellemi erők azonban alacsonyabbrendűek az Istenéinél.

Igaz, mi ezt a mi értelmünkkel nem tudjuk megkülönböztetni, mindazáltal szüntelenül működésben

vannak. Ezzel a rádium keletkezésére gondolunk, az atomok stb. villamos töltéseire.

Másfajta erők

De ezen természettudományos laboratóriumokban felkutatott erőktől eltérő másfajta erők is vannak. Például itt vannak a lelkiezők, a gondolatok és eszmék által előteremtett fogékonyság, értelmi és érzelmi motívumok, melyek tetteleveníek és élettől duzzadók. Isten, a nagy szellem, így nem csupán a fizikailag érzékelhetőnek kutforrása, hanem a gondolkodási az értelmi és érzelmi erőknél s a velük összefüggő kicsi jelenségeknek is. Maga az Isten a legmagasabb értelemben rendelkezik lelki- és szellemi képességekkel. E tekintetben az atheisták nézete, — akik a „természetet“ nevezik istenüknek — a Biblia egyszerű és világos tanításától eltérő. A Biblia egy személyes, élő, minden dolgot kormányzó Istenről és uralkodóról beszél, aki teljesen függetlenül teremtményeitől mindig volt és lenni is fog és nem csupán a természet egész birodalma az ő mesterműve és háttartalan hatalmának a folyománya, hanem hasonlóképp ő tőle származnak azok a titokzatosan finom erők is, melyek megnyilatkoznak az ember életében: érzetében, gondolataiban és fogékony mozdulataiban.

Egy élő és egy élettelen dolog között nagy a különbség. Igaz, a látható vegyületek összes alakjaiban állandóan erők lépnek fel, melyek — ha nem figyelhetők meg — de szüntelenül tevékenyek, ahogy ezt bebizonyította a rádiumból, valamint majdnem az összes más elemekből előtörő kisugárzásokról szóló tanulmány, de ezeken kívül vannak még más az élő, gondolkodó és érző lényekbe beható erők is, melyek a természetben egy magasabb rendszerhez tartoznak, mert hisz csupán ezek az utóbbi erők váltják ki egyedül sajátosságuk kísérő jelenségeivel az életet. Az élet a maga mívoltában ezen kétféle erők kapcsolatának a megnyilatkozása egy annak, mely az anyagban mutatkozik meg, valamint a másik magasabb fokról eredőnek, mely a gondolatban, érzetben s fogékonyságban ismerhető fel. Mindezen erők kisebb vagy pedig nagyobb mértékben lehetnek jelen. Az erről beszámoló kutatások szerint a fának vagy növénynek is van bizonyos fokú fogékonysága, mindazáltal nincsen öntudata — gondolata. A kutya értelmes, vannak bizonyos lelki funkciói érzelmi és gondolatvilágában, amit a leghelyesebben ösztönök nevezhetünk. De legnagyobb mértékben az ember a legértelmesebb és érzőképes és rendelkezik különböző fokú értelmi erővel. Mindezek élő példái és tanúi az életnek, a magasabb erők létezésének, melyeknek a Teremtőben — az Istenben van az eredetük.

Határvonal

A legutóbbi kutatások szerint úgy látszik, hogy az anyag az energiának csupán egy függvénye, vagyis összevont energiával hasonlítható össze — egy hatatlan sugárzó erő konkrét megnyilatkozása. A tudományos vizsgálódás egy határvonalat húz ott, ahol az anyag és az energia egymásba átfolyanak, mi

azáltal most már nehogy azt gondoljuk, hogy az anyag azon magasabbrendű szellemi erőknek — melyről éppen az előbb beszéltünk — volna az alakja. Egyszóval: ha az anyag valóban összevont energia, akkor ez alacsonyabb energia-fajokból építi fel magát, melyek magasabb érzelmi vagy szellemi erők kísérő jelensége nélkül sűrűsíthetők látható vegyületté. Az Isten kétségkívül az ő hatalmas — energiaképes létét a teremtés előnyére, valamint nevének tiszteletére és tekintélyének emelésére ily kizárólagos anyagi ténnyel is működtetheti. Amennyiben hatalmát méregelhető vegyületek teremtésében a láthatatlanul sugárzó energiából kinyilatkoztatja, ezáltal végtelen bölcsességét és korlátlan hatalmát nyilatkoztatja ki. Az Isten az ő kifejezhetetlen és határtalan képességeit azáltal semmi esetre nem csonkította meg, hogy a látható világot előteremtette, ő pillanatig sem vesztette el a felügyeletet munkái felett. Áradozó jószágában és nagyságában erőforrásait sokféle dolgok előállítására fordítja, melyek mind az ő dicsőségét és kifoghatatlanságát bizonyítják.

A tudományos vizsgálódás bizonyítása szerint az anyag megsemmisíthetetlen. Bárhol legyen is, ha az anyag változik — amennyiben, ha csupán összevont energia — akkor az összekötő erők az egyik fizikai testről ismeretlen módon egy másikra vitetnek át. Ez főképp fizikai és vegyészeti processzusoknál fordul elő. Ilyképp szellemi lényekkel kapcsolatban is léphetnek fel elváltozások, amit megtestesülésnek (materisation) és feloszlásnak (dematerisation) neveznek. A spiritizmus, amely nyilvános visszaélés ezen szellemi erőkkel — tanuskodik, például arról, hogy ily esetekben a szellemi összetétel vagy emberi sejtanyag teljesen átalakíttatik egy újszerű szövetté, mely végül teljesen eltűnni képes az emberi szem elől, visszahúzódván a médium testébe vagy ismét abba az inkább szellemi összetételbe változik el, ami a szellemi lények természetét alkotja. Egy élő szervezet halálának bekövetkeztével a sajátos életerők: gondolat, értelem és érzelem, a Teremtő törvényei szerint ismét visszatér a mindenség nagy életforrásába és a test anyaga bizonyos szabályok szerint oszlik fel —

először kicsiny részecskékre, azután gázalaku és vegyületi egységekké. Az élet jelenségeiben — az eszmék, érzelmek, stb. komplexumában halandó értelmével fel nem fogható, valami leng és ezek a magasabbrendű energikus erők, miket világosan elhatároltunk a közönségesebektől — az alacsonyabbtól. Az Isten ilyképp életet adhat az ő teremtményeinek és azt ismét elveheti tőlük. „A szellem (az életerő) ismét visszatér Istenhez, aki adta volt azt“ — fejezte ki még böles Salamon. — Préd. 12:7.

Élet — a halál ellentéte

Mindebből meglátható, hogy az isteni hatalom körletébe tartozik feloszlani, a látható vegyületet természet szerint elváltoztatni vagy teljesen eltüntetni — láthatatlan energiává változtatva azt. Isten egy határozott ígérete, mely az ő változhatatlan élő kijelentésének egy fontos része — oda irányul, hogy ő az ő teremtett világegyetemét, melyet a semmiből hivatott elő, sohasem fogja elpusztítani. Az Írás ezt ismételtén megerősíti „a föld mindörökké megmarad.“ „Mert azt mondja az Isten, aki az eget formálta és a földet teremtette, ő azt nem pusztának, hanem lakóhelyül alkotá.“ — Préd. 1:4; Zsoltár 104:5; És. 45:18.

Ez a csodásan fenséges lény, a nagy Isten, akinek leírhatatlan felségét öntudatunk homályos tükrével meglátni megkíséreltük, a Jehova, az Atya és nagy Életadó, aki a világegyetem kezdete előtt volt és lenni fog: megtestesülése és ősforrása a leírhatatlan és megmérhetetlen energiáknak, minden áldás kutfeje, a tökéletes szépség és dicsőség fogalma, minden tökéletes és jónak adója. Ő az, aki tisztán és világosan megígérte, hogy a gonoszság uralmának végleges bukása után, mely gonosz uralmat böles célok érdekében túrt meg — felvirrasztja az egész emberiség aranykorszakát.

Ember, jöjj s szemléld
Az Alkotó művét;
S hajolj meg előtte
Csodálva fenségét.

G. D. P.

VILÁGI JELLEM ÉS VILÁGI SZOKÁSOK

Amilyen az apa, olyan a gyermek

(Folytatás)

NEM kell messzibb keresnünk a világi szellemét: az egész megmutatkozott Édenben. Semmi eredeti azóta. Megjegyzésre méltó, hogy a világon egy könyv sem nyomozza jobban és részletesebben az ember hibáit és tökéletlenségeit, mint a Biblia, mindazonáltal nincs még egy más könyv, amely ezekről kevesebb feddással és szigorral beszélne, mint épp ez. A világi szellem alapja az önszeretet, önbizalom, befelmagasztalás, az illető akaratának Isten akaratához való helyezése és hogy magát egy, vagy másféleképp, mint fény- és közponotot állítson be, amely felé fússanak össze a gondolatnak, nagyratörékvésnek összes szálai.

Szövegünk élén álló idézet figyelmeztető szavai — mint az Új-Testamentum más írásai — az egyház, illetve a Jézus Krisztusban hívők azon gyülekezeté-

hez vannak intézve, kik lelküket és szívüket Istennek szentelték, hogy ezentul ne magukat, de Istent szolgálják. Céljuk követni azt, aki így szól: „Nem azért jöttem, hogy az én akaratomat tegyem, hanem azért, aki engem elboesátott.“

Krisztus egyházának minden őszinte tagja igazolhatja Péter apostol szavait: „Mert elég nekünk, hogy a mi életünknek azelőtt való idejében, a pogányoknak akaratjok szerint éltünk.“ Csak azok, akik ebből a szempontból látják a dolgokat, képesek arra, hogy ne alkalmazkodjanak a világhoz. Órultság volna világi egyéneket is arra figyelmeztetni, hogy ne alkalmazkodjanak a világhoz, mert ők ezt sehogysém tudják elkerülni. Ötérzékük állandóan tárva-nyitva van, hogy tudatosan, vagy tudatlanul, élvezettel fogadják be a világból jövő befolyásokat, a mai szo-

ciális rendből eredő összes áramlatokkal együtt. E befolyások némelyike jó, nemes és csodálatraméltó, míg mások igen rosszak; de szelleminek nem mondható sem az egyik, sem a másik.

Mindezen befolyások a hívők lelkületét is elárasztják; mint kerülhetik el tehát ők, hogy a világhoz ne alkalmazkodjanak? Bizonyára nem olyképpen, hogy kifussanak a világból, mert ez nem volt az Úr akaratára. (János 17:15) Csak egy hatalmasabb erő igénybevételével, ami felette van és hatalmasabb a világ minden dolgai összes befolyásánál. Isten népének jelenben nincs ilyen hatalma. Ők nem bölcssek, sőt inkább bolondoknak tartják őket s mert nem vágyakoznak rendkívüli hatalomra, a közönséges világban lenéznek s úgy tekintik őket, mintha nem is léteznének. Ezek az Úr kiválasztottjai, mert előtte senki sem dicselkedhetik valami különös értékkel, vagy különös képességgel.

Az élet kevéltsége

A szociális, pénzügyi és politikai világ arra törekszik, hogy saját erejéből végezze az építő munkát. Kúzd, fárad, majdnem a kimerültség, hogy hatalmas épületeket emeljen, családi hírnevet szerezzen, óriási vállalatokat sok fiókkal, dinásztákat és utódokat alapítson. De mindazok, akik tekinteteket és szívüket e dolgok felé fordítják, akár elérik képzelt reményeiket, akár nem, fájdalmas csalódásban fognak részesülni, mert Isten szava bizonyítása szerint a mostan főnálló szociális rend megváltozik s Krisztus dicsőséges uralmának kezdetével ujjaalakul. „Mivel, hogy azért mindezek megégnek, minémüeknek kell lennetek néktek a ti szent életetekben és az isteni tisztületnek dolgaiban.“ — 2 Péter 3:11.

A világhoz való alkalmazkodás egyike a legkönnyebb dolgoknak, amit a keresztyén megtehet. Csak át kell engednie magát, hogy a világi szellem hullámárja csapdossa állandóan elhatározása partjait; befolyások a hivatalban, a gyárban, az utcán s még nagyobb befolyások saját testében lévő régi meggyökeresedett vágyak, szokások, ideák és eszmék.

Jakab apostol leírván a helyzetet, ezt mondja: „A békességéstüresben pedig tökéletes cselekedet legyen, hogy legyetek tökéletesek és épek.“ (Jakab 1:4) A vágyak — az állás, társadalmi helyzet, az ismeretek, a szabadság, a függetlenség, hatalom és a tekintély, fölény szerint — különbözők. A legmerészebb kívánságok, vagy vágyak közül azok, amelyek legalkalmasabbak arra, hogy a világhoz való alkalmazkodás irányában vezessenek minket: a táplálkozás és a nemiség.

De ezeket a vágyakat Isten adta az embernek és nem okos, sem nem helyes dolog már egymagukban véve is rossznak tekinteni. Vonzóerejük éppen abban a tényben áll, hogy ezek rendszerint nem rosszak. Hátrányunk, hogy testileg tökéletlenek vagyunk és gondolkozó képességünk is tökéletlen és hiányos. E hatalmas vágyaknak épp azért különös fegyelmezésre van szükségük.

És hogyha nem szabályozzuk ezeket, hogy szigorú összhangban legyenek az isteni utasításokkal, úgy utirányunk megváltoztatására döntő befolyást gy-

korolnak. Mert ezek a befolyások sokkal erősebbek semhogy mi azokat megsemmisíthetnők. A segítség, erőt, a Szentírás utmutatása szerint a szent szellemtől nyerjük, amely a hit által fokozódhatik bennünk olyan mértékben, hogy lánggra lobbantsa bennünk a szent vágyakat és hogy még inkább beteljünk az odafennvalókkal, az isteni dolgokkal, az e jövőendő világ dolgaival.

A nagy különbség, mely a világ és az egyház között észrevehető, hogy az egyiknél az indulatok, az érzések és a test erői arra szolgálnak, hogy a kellő alkalommal jelentkező élvezeteket azonnal véghezvigyék, kevesebb súlyt helyezve Isten akaratára céljára; míg a másik osztálybeliekénél az indulatok érzések és testi erők, Isten akaratára szolgálatában mint eszközök használatnak fel és pedig oly mértékben, amilyen mértékben az illető ismeri ezt az akaratot; vagy legalább nem akadályozzák meg abban, hogy jellemének a kifejlődése összhangban hozassék az Úrral, az egyház fejével.

Az emberiség a két tábor egyikében van: vagy a egyház táborában, vagy a világ táborában. De mindkét oldalon egyesek közelebb járnak az elválasztó vonalhoz, mint mások. A világban egyesek keresik az Istent és kutatnak utána, hogy megtalálják, míg az egyházban egyesek a világ felé eveznek, mert a világ szellemét, az önkarat szellemét előbbre helyezik az Úrnál.

Az akarat szerepe az átalakulásnál

Szövegünk elején idézett Iráshely az újteremtésnek szól és világosan megértjük belőle, hogy reánk, mint újteremtésekre, nagy felelősség nehezedik, úgy a magunk feletti felügyelet gyakorlását, valamint azon törekvésünket illetőleg, melyet itt a bennünk lokáló világiás szellemmel szembeni állásfoglalásra nézve kifejtünk. Hogyan cselekedjük ezt? A döntő tényező úgy ebben, mint minden más értelmes dolog cselekvésénél, az akarat. Nem mintha az akarat magábanvéve annyira hatalmas, hanem mert Isten úgy rendezte el, hogy önmagunktól és ne a realitásgyakorolt valamelyes erőszak folytán cselekedjünk. Az Úr mondotta: „Ha valaki teljesíteni akarja az Atya akaratát, az megfogja ismerni ebből a tanításból“, megkapja a szükséges teljes felvilágosítást és tanítást, hogy teljesítse az ő szent akaratát elhatározatát.

Az akarat, Isten akaratának teljesítése, az Úrnál való teljes felszentelésnek csak egy másik kifejezése, mert akarni többet jelent, mint csak kívánni. Átadva magunkat az Úrnak, beleegyeztünk abba, hogy magunkévá tesszük az Úr akaratát, mint elhatározásaink és magaviseletünk szabályozóját. Nem mintha Isten feladná az akaratot, vagy lemondana lényének harmadik tulajdonságáról; sem pedig senki nem lesz akaratára ellenére más akaratának áldozata vagy vak eszébe köze, hanem, hogy ezután teljes erejüket és hatalmukat Isten és nem önmaguk felé irányítják.

Kisebb bánatok és megpróbáltatások

A szerződést akkor kötöttük, mikor önszántu-

ból átadtuk magunkat az Istennek. Azonban ennek teljesítése állandó éber figyelmet igényel, amennyiben az Úr akarata nagyon távol esik és annyira különböző a mi természetes hajlamainktól. Az önző hajlamok nagyon jól meggyökeresedtek önszeretett testünkben és minduntalan újat-módot keresnek, hogy bennünk léthez jussanak. Az általános tapasztalat bizonyítja, hogy az élet nagy dolgai nem okoznak nekünk annyi kellemetlenséget, mint az élet kisebb ügyei, melyek látszólag közvetlenül érintenek minket, amelyek megszorítják, vagy megkeserítik örömminket és boldogságunkat.

Testünk egy hozzánk közel álló világ és hogy vágyai beteljenek, sok és jól megalapozott érveléssel rendelkezik. E kicsiny dolgok közül igen sok alkalmas arra, hogy próbára tegye hitünket. És hogyha a hit eserben hagy bennünket, akkor természetünkben elkeseredettek leszünk. Az Úr gondviselése úgy tetszik, mintha az volna, hogy ne kapjuk meg azt, ami után vágyakoztunk, hogy lássuk, mint kapják meg mások azt, amit mi titokban vártunk saját részünkre; ha látjuk, hogy másokat jobban becsülnék, mint minket; ha látjuk, hogy mások mindenben nagyobb sikereket érnek el; ha azt kívánjuk, hogy jobban szeressenek minket, mint ahogyan szeretnek, vagy talán, hogy jobban dicsérjenek minket, vagy hogy kiválóbbak legyünk, vagy tapasztalatainkért nagyobb figyelemben részesüljünk stb. stb. Mindezek kicsiny dolgok és ami erős elhatározást ad nekik, amely ezeknél sokszor fellelhető, hogy jól meg vannak alapozva, úgy, hogy azonnal nem ismerhető fel, hogy ezek a világnak megkísértései és csábításai, amellyel el akarunk minket vonni attól az édes szellemtől, hogy „legyen meg a Te akaratom” mindenben.

Engedelmesség és boldogság

Valamint már a kezdetben őseink nyakassága és engedetlensége következtében jelentkezett a szomorúság a földön és jelenben is ugyanezen okból és ugyanezen forrásokból fakad, azonképpen a mennyi boldogság, valamint a helyreállított földön bekövetkező boldogság is az Istennek való tökéletes engedelmességből fog fakadni. Ugy a mennyi, mint a földi boldogságnak az alapja a teremtmény akaratainak a Teremtő akaratainak való alárendelése.

Hatezer év óta keresi az emberi-nem boldogulását önfeljusága és önarakata érvényesítésével. A sikeretlenségnek szemünk előtt lebegő ilyen óriási példái mellett a legürültebb elbizakodottság volna azt remélni, hogy ezen az úton elérhetjük a boldogságot.

Azonban a súlyos feladat mögött, hogy uraljuk a test-vágyait — noha az nem történik az egyén döntő elhatározása nélkül — ott van az Úr szeretete és érdeklődésének erkölcsi bátorítása és a dicsőséges jutalom elnyerésére való igaz reménység.

„Ti” és a „szellem” vagy „lélek

Az apostol mondja: „A szent szellem a mi szellemünkkel együtt bizonyítást tesz arról, hogy Isten fia vagyunk.” (Róm. 8:13) Ugy „ti”, valamint a „szellem” (vagy a „lélek”) feltétlenül szükségesek a győzelemhez. Egy vonatnak a mozdonyvezetője joggal érezhetné magát kétségbeesésben, hogyha neki a vonatot saját erejével kellene megindítani vagy megállítani. Ő ezt nem tehetné meg. De rendelkezik azzal az erővel, hogy gyakorolja akarataát és hatalmát olyan mértékben használja, hogy mozgásba hozza a gőz sűrített, láthatatlan erejét, hogy tetszése szerint indítsa és állítsa meg a hatalmas gépet.

Igy kell tennünk nekünk is. Meg kell szorítanunk, vagy el kell utasítanunk bizonyos dolgokat és másokat előbbre kell helyezni. Nekünk határozottan át kell alakulnunk, hogy ne alkalmazkodjunk a világhoz. Mikor érezzük, hogy a világ irányában csuszunk és gurulunk, akkor, ha csak meg van bennünk a hit, alkalmazzuk a gépezetet és hozzuk mozgásba nemcsak a lényünk minden erejét, de a szent szellemet is, úgy akkor az összezuzást bizonyosan elkerülhetjük. Ugyanúgy és ami még nehezebb, ha úgy találjuk, hogy egy helyben állunk, akkor újból megindíthatjuk a léleknek elménkben való átalakítását, hogy előkészüljünk a szenteknek a világosságban való örökére, mely azon cél, amelyért kezdettől fogva elindultunk.

De tegyük fel, hogy a mozdonyvezető el akarja indítani a vonatot vagy nagyobb sebességet akar neki adni és megfelelkezve kezeiről, ezt mondaná: Nem tehetem; igen, én látom, hogy kezeim között valóban van egy gépezet, amelyről azt mondják, hogy szabályozó, hogy elindítsa, vagy hogy megállítsa a láthatatlan erőket és más tapasztalataimból is tudom, hogy ez nekem sikerült, azonban most kételkedem: magasabb ösztönöm azt mondja, hogy nem lehet. Vagy hogyha a vonat veszedelmes sebességgel robog és a mozdonyvezető tudja, hogy lenn a völgyben erős kanyarulat van és ezt mondaná: nem, én nem tudom megállítani ezt a vonatot, hogyha kisiklunk, ez ellen nem tehetek semmit. Én tudom, hogy kezem ügyében van az önműködő gőzfék, de kétlem, hogy ennek eredménye volna. Egy ilyen ember vajjon nem volna-e örült.

(folyt. köv.)

A Z U T Á N

Várom egyre, mindig várom
Azt a tisztább, jobb napot,
Molyon felhőm tova szálljon
S ne lássak gyászt, bánatot,
Tudom, üdvöt és fényt szór rám
S a világra az a nap,
Mikor, illetve Dávid trónján,
Igazságot Krisztus ad.

A világ most csupa bánat,
Ki-ki jajgat, kesereg,
Szivve gond és nyomor támad,
A szemekből könny pereg,
Siralomnak sötét sirja,
Bűnök rabja most a föld;
De én várok: hajnal pirja,
Fényzőnnöl majd betölt!

KIHALÓFÉLBEŒN A BABONA

HA korunkban egy öreg anyóka elbeszéli ifjúkorának fonóbeli rémmeséit, melyeknek akkor általában hitelt adtak s azt szélitében-hosszában beszélték, ugy mi akaratlanul is elmosolyodunk elódeink naivsága és babonás hite felett. Mindazáltal még napjainkban is minden népnek és országnak meg vannak az ók speciális meséik és legendáik s e egy-egy jókora adag babona mindmáig megmaradt. Igy például még most is sokan vannak, akik azt hiszik, hogy vendég jön a házhoz, ha a kakas az ajtó előtt kukorékol, vagy ha egy villa esik le a földre, vagy ha a macska mosakodik.

Ha egy ágaeska esik véletlenül egy hölgy ruhájára, azt jelenti, hogy ajándék van kilátásban.

Ha cseng a füled, biztosan rád gondol valaki, és ha gondolatban összes barátaidat elsorolod, éppen annál, aki emleget, szünik meg a csengés. Viszket az orrod, bosszuság ér; eloldódik a cipőfüzöd, éppen abban a pillanatban beszélnek felóled.

Mulasztásból, ha még otthon felnyilik az ernyöd, szerencsétlenség ér. Elindulván hazulról, ha vissza kell térned, mert otthon feledtél valamit, sikertelen lesz az utad. Ha macska, vagy nyul, vagy öreg asszony megy előtted át az uton, szerencsétlenséget jelent. Ha üres edény nyel jönnek szembe veled, rossz szerencse.

Ha két pár ember egymással keresztbe fog kezét, a négy közül valamelyik a közeljövőben fog megnősülni. A balkéz viszketése rövid időn belüli házasságot, a jobbtenyér viszketése, jó hirt jelent.

Ha a fali óra minden ók nélkül hirtelen megáll, egy közel rokon halálesetét jelenti.

Ha egy idegen nem azon az ajtón távozik, melyen jött, szerencsétlenséget jelent. Ujév első napján, ha egy asszony köszönt legelőbb be egy házhoz, szerencsétlenséget jelent arra az évre; ha cigány — az szerencsét. Tavasszal, mikor a kakuk megszólal, ha nincs pénz a zsebedben, az egész év folyamán nem lesz pénz.

zed. Ha a balvállon keresztül látni az új holdat, pénzt kapunk.

Még manapság is sok embernek vannak varázsszerei, vagy amulettjei, melyeket gyermekeik nyakára akasztanak, hogy megvédje azokat minden rossztól, szerencsétlenségtől, vagy betegségtől. Háboru alatt sok édes anya adta katonafiának szent könyvet, szent képet stb. hogy megórizze őt a golyótól. Számtalan babonás hit füződik a 13 számhoz, a péntekhez stb. Mindezek azt bizonyítják, hogy sok vallásos és babonától nem szabadultunk még meg.

Mindazáltal az ilyen és a felsoroltakhoz hasonló babonákkal a nép már nincs annyira összenőve, mint a korai időkben és csak egyes szektáskodó embereknel található fel még most is, kik megmagyarázhatatlan nyakassággal ragaszkodnak a sötét középkor tévedéseéhez.

Mily borzalmasnak tekintjük mi, a mi „felvilágosult korunkban“, a vallásos-babona következtében üzött boszorkányégetéseket.

Egy bizonyos katasztrófális babona az a his, hogy valamely bizonyos emberek kezeibe elhelyezett pénznek büneloldó hatása volna.

Egy ehhez hasonló széleskörben elterjedt sajnálatos babona az a feltevés is, hogy egy ártatlan kiseded örökre el van veszve, ha a halála előtt egy lelkész néhány esöpp vizet nem hintett a homlokára.

Szokráteszt — mivel mulatságos dolognak tekintette a görög babonáskodást — kivégezték. Hasonlóképpen a reformátorok — az emberiségnek ezen legnagyobb jótevői — Husz, Tyndale, Krammer, Latimér, Ridley, stb. martirusként szenvedtek, csupán azért, mivel koruk babonáit és vallásos tévelygéseit leleplezték.

Mily háládatosak lehetünk, hogy manapság nincs oly nagy hatalma a babonának, hogy azokat, akiknek más véleményük van, vérpadra juttassa. Az igazság fénye egyre világosabban ragyog és teljesülni fog az irott kijelentés: „Semmi elrejtett dolog sincsen, aminek nem kellene kinyilvánulnia.“ (Máté: 10:26) Csupán az igazság fog mindörökre fennállani. E.

N É Z Z K E L E T R E

Nézz keletre fáradt vándor,
Ki keresztet hordozád!...
Közélg imár nagy Királyod,
Dicsőségben Tehozzád!

Számtalan angyali sorog
Szolgál szolid szavára;
Jutalmat ad, jutalmat hoz
Szeretői számára!

Kik a börtön sötétjében
Voltak hosszú időn át,
Felhossa a föld színére
S számukra új éltet ad.

Gyógybalzsamot hint felójük,
Köti a bün sobeit,
És gyöngéden foledteti
A mult szenvedéseit.

Tenéked meg fáradt vándor
Szól: „Keresztet tedd le ma!
Ime, itt van a Koronád
Szenvedésod jutalma!“

„AZ IDŐK JELE“

Minden családnak van telefonja

A világon ma üzemben lévő összes telefonkészülékekből 65% az Egyesült Államokban van. Európára az összes telefont csak 25%-a esik, a fennmaradó 10% a többi földrészek között oszlik meg. A lakosság számához viszonyítva az Egyesült Államokban nem kevesebb, mint 12-szer annyi készülék van, mint Európában. Ez az arányszám ezidő szerint még mindig Amerika javára tolódik el, ahol most több, mint 14 millió készülék van használatban, amennyiben a számuk az utóbbi években évenként átlag fél millióval növekedett. Husz évvel ezelőtt az Egyesült Államokban minden 90 emberre esett egy telefon, ma pedig minden 8 emberre és nincs messze az az idő, mikor Amerikában ugyszólván minden családnak lesz telefonja a házában. Azalatt a kerek 50 esztendő alatt, mióta a telefon létezik, Európa csak annyira tudta felvinni, hogy minden 100 emberre jut egy telefon. Meglepő talán az is, hogy az Egyesült Államokban a vidéki lakosság is mennyire bekapcsolódott az országos telefonhálózatba, míg Európában a távbeszélő tihnyomón a városi intézmény maradt. Az Egyesült Államokban a földművesekre nem kevesebb, mint három millió telefon jut.

Drótnélküli táviró New-York és Uj-Zeland között

Uj-Zelandból jelentik, hogy egy csütörtök este (március 1) New-Yorkban megtartott rádióhangversenyt Uj-Zelandban lehetett hallani. A távolság 15000 kilométer.

A természetben is jelentékeny változások mennek végbe, amelyek mintegy az aranykorszak előkészítésének tekinthetők.

Az északi Óceán egyre melegebb lesz

A Bergenben lévő amerikai konzul jelentése szerint az Északi Jeges Óceán tájékán most az időjárási viszonyok gyökeres változása állapítható meg. A víz hőmérséklete jelentékenyen csökkent. A jég-hegyek számra és nagyságra nézve egyre fogynak.

Tudományos kutató expedíciók jelentik, hogy 81° 29' szélességi fokig jég többé nem található. Számos heringátvonulás is megfigyelhető azokban a vizekben, amelyekben eddig halak még csak meg sem élhettek.

A drótnélküli telefon elterjedése Amerikában

A „Radio Corporation of America“ Owen Joung egy sajtókonferencián kijelentette, hogy drótnélküli telefon fejlődése az utóbbi hat hónapban oly esodálto mérveket öltött, hogy a készülékek előállításával foglalkozó gyárak nem tudják a keresletet kielö-

gíteni. Főképpen *hallgató-készülékekről* van szó, hogy az emberek a hivatalos helyekről a tudósító ügynökségeknek leadott híreket és az időjárásról szóló jelentéseket hallgathassák. A félreeső vidékeken élő földműves gazdák legbuzgóbb hívei ennek az újításnak. Rövid idő múlva az egész Unioban a száguldó vonatok hallgató-készülékekkel lesznek felszerelve, hogy az utasok utazás közben megtudhassák a legújabb híreket.

Háromszori fogzás

Ez is az idők jele: Angol lapok jelentik, hogy Brightonban egy 73 éves öreg asszony harmadszor kapott új fogakat, tehát olyan korban, amikor a legtöbb embernek már nincs is foga. Nehány évvel ezelőtt összes fogait elvesztette és műfogakkal pótolta. Azóta tizenkét új foga nőtt. Egyesek teljesen megnöttek, mások pedig részben fejlődtek ki. Növésük nagyon lassu.

Egy a napsugarak által hajtott mozdony

A „New-York Herald“ című ujság jelenti, hogy New-Yorkban sikerült kísérleteket végeztek egy mintamozdonyal, amelyet a napsugarak hoznak mozgásba. Egy rézből készült parabolikus (nyitott görbe) tükrök felfogja a sugarakat és egy vízzel telt tartályra koncentrálja. Ezáltal gőz fejlődik, amely egy kis moztort mozgásba tud hozni.

Inség Németországban

A német nagyvárosokban a rettenetes drágaság folytán a nyomor ijesztő formákat kezd öltetni. Az elsőrendű szükségleti cikkek, mint kenyér, zsír, burgonya stb. árai oly magasak, hogy mindazok, akik folyton nem keresnek, többé ainesenek abban a helyzetben, hogy ezeket az élelmiszereket megvásárolhassák. Közöséges burgonya kilója 180 márkába kerül, a vaj kilója 16800 márka. Emellett a fűtőanyag beszerzése is lehetetlenné vált. Egy métermázsza kőszén vagy kox 30.000 márkába kerül.

A rossz táplálkozás, a hideg, fűtetlen lakás következtében, elsősorban a járadékukból élő kisebb emberek mennek tönkre, noha a szükségsegély ezreken meg ezreken segíthetne.

Németország majdnem minden nagy városában a hiányos táplálkozás miatt elhaltak száma naponként egyre nő. Hamburgi jelentés szerint csak egyetlenegy kerületben egyetlenegy napon huszan lettek öngyilkosok a gázesap megnyitása által és azon öngyilkosságok oka kivétel nélkül az éhségre vezethetők vissza.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK

1. KÉRDÉS: Mít gondol Máté 24:36 verséről: „Arról a napról és órától senki semmit nem tud, az ég angyalai sem, hanem csak az én Atyám egyedül.”

FELELET: Sokan sokkal többet látnak ezekben a szavakban, mint amennyit kifejeznek. Ugy tekintenek rájuk, mint valami várra, amely elzárja a Bibliát és céltalaná teszi minden jóvendölését. Ki kételkedik abban, hogy most a Fiu és az angyalok a mennyben tudják, hogy mikor kell ennek bekövetkeznie? Ezért ma Isten szentjeinek is kutatni és törekedni kell minden igazság megértésére, amely régen a mi okulásunkra íródott. Az Atya akarata volt, hogy az ő népe akkor ezt ne tudja, még mielőtt a pecsétek fel nem törtettek; azonban azoknak, akik figyelnek, imádkoznak és hűségesek maradnak, Isten megígérte, hogy kellő időben nem hagyja majd őket a sötétben és bizonytalanságban. Dániel prófétánál (12:9, 10) meg van jóvendölve, hogy egy bizonyos időben a bölcsék meg fogják érteni (az arcot és a jóvendölést), azonban a gonoszok közül senki sem fogja megérteni. Pál apostol ehhez hozzáteszi: „De ti testvéreim, nem vagytok a sötétben, hogy az a nap tolvaj módra lephetne meg titeket, noha az egész világra így módon fog eljönni. Vigyázzatok azért, [hogy kellő időben meg tudhassátok] minden időben kérvén, hogy méltókká téssetek arra, hogy elkerüljétek mindezeket, amik bekövetkeznek.” — 1 Thez. 5:4; Luk. 21:36.

2. KÉRDÉS: Nagy örömmre szolgálna, hogyha b. lapjukban a Jelenés 20:5 versét megmagyaráznák. Ez a hely az Aranykorszak üzenetével ellentétben, mintha azt tanítaná, hogy a meghalt emberek csak az ezer év végéig fognak feltámadni.

FELELET: Ebben a versben ezek a szavak: „A többi halott pedig még nem élevedének, míg nem betelik az ezer esztendő” — nem valódiak. Nincsenek benn a legrégibb és legmegbízhatóbb görög kéziratokban, sem a Sinaiban, sem a Vatikánban — 1209 és 1160 számúak — sem a Szíriai kéziratban. Arra kell gondolnunk, hogy egyes helyek, amelyek benne vannak az újabb másolatokban, *toldások*, melyek tulajdonképpen nem is tartoznak a Bibliához. És mivel meg van mondva hogy Isten igéjéhez semmit ne tegyünk hozzá, úgy kötelesekünk ilyen mondatokat kitörölni, amennyiben valódiság hiánya bebizonyul. Ezek a szavak valószínűleg az 5-ik században véletlenül folytán csuszta be a szövegbe; mert régi keleti kézirat (sem görög, sem szíriai) nem tartalmazza a mondatot. Előbb valószínűleg csak *széljegyzet* volt, mely egy olvasó *irt oda*, amiben az idézetről való saját gondolatát fejezte ki, később aztán valamelyik másoló, aki nem ismerte a különbséget az idézet és a jegyzet között, a tulajdonképpeni szövegbe vette fel.

Az azonban ennek a mondatnak az elvetése nem lényeges, mert „a többi halottak” az egész világ, abban a teljes értelemben, amilyen értelemben Ádám élt, (fizikai, szellemi és erkölcsi tökéletességben), mielőtt vétkezett és elítéltetett: „halokként fogsz meghalni”, nem fog ismét feltámadni, amíg ezer év nem telt. A gyöngécségtől és haláltól mentes tökéletes élet egyedüli, amely értelemben Isten elismeri az *életet*. Isten szempontból már az egész világ elveszítette az életét: halokként félben van és most inkább *halottaknak*, mint *élőnek* mondhatjuk. — 2 Kor. 5:14; Máté 8:22.

... (NEVEZETESEBB NAPI ESEMÉNYEK RÖVID KRÓNIKÁJA) ...

Foghuzás szikratáviró után. A szikratáviróval elérhető csodálatos eredményeknek egy újabb érdekes esete az a különös foghuzás, amelyet 500 mérföldes távolságra háborgó tengeren eszközöltek a napokban a szikratáviró segítségével. Késő éjjeli idő volt és az „America” az Océán közepén erős hullámvérés mellett hasította útját New-York felé, amikor dr. Wood hajóorvost az „America” gözösről erős kopogtatással riasztották föl álmából. Az ágyból kiugró orvost Mr. Black a szikratáviró kezelője várta az ajtóban egy rádiogrammal. Az üzenet egy a tengeren levő kisebb teherhajó kapitányától érkezett, aki arról panaszkodott, hogy ötödik napja gyötört elviselhetetlen fogfájás és elhatározta, hogy a kollektívenkedő zápfogat minden körülmények között kibuzatja. Dr. Wood ugyan nem fogorvos, hanem sebész, de azonnal belátta, hogy itt olyan sürgős szükség esete fogorvosnál, amelynél nem lehet habozni. Az „America” orvosa tehát ugyancsak szikratáviró után részletes körülírást kért a szóbanforgó fájdalom fog állapotáról és amikor ezt megkapta, megállapította, hogy a fogat okvetlenül el kell távolítani. A fogfájás kapitány azt is megátáviratozta, hogy hajója főgépe és egy kisebb fogóval kibuzná a fogat, ha erre részletes utasításokat kapna. Az „America” orvosa erre a legnagyobb részletességgel megadta az utasításokat és csakhamar megjött a válasz, hogy az utasításokat megértették és máris készülődnek a foghuzásra. Félóra múlva az „America” a következő üzenetet kapta: „A fogat sikeresen kirántottuk. Kitűnő segítségéért fogadja hálás köszönetünket. Isten áldja meg.” A szikratáviró általános alkalmazása óta gyakori eset, hogy a tengeren levő kisebb hajók, ahol nincs orvos a nagyobb hajók orvosaitól kérnek sürgős esetekben tanácsot. Fogat azonban ebben az esetben huztak először a szikratáviró segítségével.

Nagy vasúti szerencsétlenség. Romániában Buzeu mellett rossz váltóállás következtében egy tehervonat belelökött egy az ottani állomáson veszteglő személyvonatba, mely alkalommal 90 halott és 200 sebesült esett áldozatul a katasztrófának. Az eljárást a vétkezők ellen megindították. — A Félix fűrdői állomáson pár nappal a buzoni katasztrófa megtörténte előtt szintén vonatösszeütközés volt.

Meg van az egység Török- és Görögország között. Görögország képviselője ma átadta a Törökországgal megkötött egységet, melynek lényeges pontjai a következők: 1. A törökök elállnak az Anatólia védelmével járó költségek követelésétől. 2. Ezután fogják megbeszélni Görögországnak Mudánián Gargosból való kivonulását. 3. Törökország megadja Görögországnak ugyanazt a kereskedelmi ösztönt, amit a többi Balkánállamoknak megadott. Ez a megállapodás két évig tart.

Fascisták a katolikus pártszervezetek épületeit pusztítják. A katolikus szervezeteket, mint az ország minden részéből jelentik, a fascisták fegyveres csapatai megtámadják, lapjaikat,

nyomdájukat elpusztítják, sőt a katolikus párt egy-egy tagjainak házait is feldulják.

Az angol-francia jegyzékváltás. A Petit Parisien londoni tesülete szerint az angol kormány jegyzéke eredetileg sokkal élesebb volt, de ez az erőyes szöveg okvetlenül szakított vezetett volna. Ezért a döntő minisztertanácsban lord Rother Cecil felvetette minisztertársai előtt a kérdést, hogyha a kezdet így áll, hajlandók-e a végső konzekvenciákra is a visszatérés után hajlandók-e fegyverrel is érvényt szerezni Angol akaratának. A miniszterek erre nemmel feleltek, mire egyéb szöveget fogalmaztak, leszögezve azt, hogy Németország szennmisülését csak Franciaországgal egyetértve lehet megakadályozni.

Újra háborog az Etna. Az Etna a legutóbbi napokban mint Rómából jelentik — ismét erősebben kezd működni. vezetésen Ponte di Ferro mellett hány ki nagyobb mennyiségben látva a kráter. Az új lávafolyam a Monte Rosso erdőinek egy részét lángbaborította és egy százméternyi szélességet betöltve, egyesül a Lingua Glossa felé haladó lávafárral. Firenzében tegnap este 9 óra 50 perckor földrengések érezték. A faenzai földrengésjelző készülék ma délután 6 óra 27 perckor távoli rengést jelzett, amelynek félszáz méterre 9200 kilométer távolságra fekszik.

Országos esperanto-kongresszus Temesváron. A romániai országos esperanto-kongresszus folyó hó 27–30-ig Temesváron fog lefolyni, ahol az előkészületi munkálatok már elkezdődtek. A kongresszus fővédnökségét maga Károly király örökös fogadta el, aki ezzel is tanujelét adta a kultúra és a béke iránt ismert szeretetének. Rendes védnökei a kongresszusnak Banu és Anghelcsu miniszterek lesznek, a tisztviselő elnökséget pedig Gavanescu hadosztályparancsnok fogadta el. A kongresszus igen nagy fontosságúnak mutatja mert azon az országos Esperanto-Egyesület új alapszabályt állapítják meg és egyéb fontos tárgyakon kívül az esperanto nyelvnek az iskolákba való bevezetésének a kérdése is a vitatás tárgyát fogja képezni. A kongresszuson külföldi delegáltak szép számban fognak résztvenni, különösen azok, akik az Nürnbergben tartandó világgongresszusra Románián keresztül utaznak.

HÖLGYEIM ÉS URAIM! Ki volna Önök között olyan, aki ne szeretné a jólétet, boldogságot és az örök ifjúságot? S ki ne óhajtaná megtudni, hogy mindezekhez milyen módon lehet hozzájutni? J. F. RUTHERFORD amerikai író „ISTEN HÁRFÁJA” című könyvében a józan ész és a Biblia alapján a fenti kérdésekre oly bölcs választ ad, hogy aki e könyvet áttanulmányozza, fokozódó vágyat fog érezni, hogy kutasson tovább az Írásban az örökélet reményeért.

TESSÉK BESZEREZNI ÉS ÁTVIZSGÁLNI! A 340 oldalra terjedő mű ára 40 pengő kapható az „E L E T” KÖNYVKIADÓVÁLLALATNÁL: CLUJ-KOLOZSVAR STR. FILIPESCU (volt Szentlélek utca) No. 10.